دارایی هەرێم لەبارەی کۆمپانیای نالیا و چاڤییەوە روونکردنەوەیەکی بڵاوکردەوە

ئەمڕۆ سێشەممە وەزارەتی دارایی و ئابوریی هەرێم، رایگەیاند، پاڵپشت بە بڕیاری دادگا و دوای تەواوکردنی سەرجەم ڕێکارە یاسایی و کارگێڕییەکان لەلایەن فەرمانگەی تۆمارکردنی خانووبەرەی سلێمانی و فەرمانگەی جێبەجێکردنی سلێمانی دەستگیرا بەسەر موڵکەکانی کۆمپانیای نالیا و چاڤی لەبەرامبەر قەرزەکانی بانکە بازرگانییەکانی سەر بە وەزارەتی دارایی ، بەڵام وەک تێبینی دەکرێت لە هەندێک کەناڵی راگەیاندن و دەزگای میدیایی بەبێ هەبوونی زانیاریی دروست و بەڵگەی یاسایی هەواڵی ناڕاست بڵاو دەکرێتەوە و تەفسیری جیاواز بۆ بابەتەکە دەکرێت، بۆیە بەپێویستمان زانی لەڕێگای ئەم روونکردنەوەیە بەرچاوڕوونیی زیاتر بۆ رای گشتی و میدیاکان بخەینەڕوو.

1- بابەتی دۆسیەی قەرزەکانی کۆمپانیای نالیا و چاڤی بابەتێکی یاساییە و پاش یەکلاییبوونەوەی داواکە لە دادگا لەبەرژەوەندیی وەزارەتمان و تەواوکردنی سەرجەم ڕێکارە یاسایی و کارگێڕییەکان لە بەرامبەر کۆمپانیای نالیا و چاڤی، وە دوای بڵاوبوونەوەی ئاگاداری فرۆشتن لە وادەی دیاریکراودا لە ڕۆژنامە، فرۆشتنی سەرجەم موڵکە دەست بەسەرداگیراوەکان لە پرۆسەی زیادکردنی ئاشکرا بەڕێوەدەچێت.

‏2- ئەو موڵكانەی كۆمپانیای نالیا و چاڤی كە پێشتر دەستی بەسەرداگیراوە بەپێی وێنەی تۆمار بەناوی كۆمپانیای نالیا و كۆمپانیای چاڤییەوە تۆمارن وە لەبەر ئەوەی پێشتر قەرزەكان بەناوی ئەو دوو كۆمپانیایەوە وەرگیراون ، بەپێی یاسا هەموو كۆمپانیایەك كەسایەتی واتایی (معنوی) هەیە ، هەر بۆیە رێكاری یاسایی بەرامبەر كۆمپانیا دەگیرێتەبەر نەك تاكەكەس، وە گۆڕینی خاوەندارێتیی كۆمپانیا كاریگەری نا بێت لەسەر كەسایەتیی واتایی كۆمپانیا و ئەو قەرز و پابەندییانەی لە ئەستۆی ماوەتەوە.

‏

‏3- مێژووی وەرگرتنی قەرزەكانی كۆمپانیای نالیا و چاڤی د□گ□□ت□وە بۆ ساڵی (2010 ، 2011) كە ماوەی گەڕانەوەی قەرزەكە تەنها دوو ساڵ بووە، دوای چەندین جار ئاگاداركردنەوە هەردوو كۆمپانیای ناوبراو ئامادە نەبوون قەرز و سوودەكانی لەكاتی خۆی بگ□□ن□ن□وە ، لەساڵی 2015 وە ئەم دۆسیەیە لە دادگا كاری لەسەردەكرێت تاوەكو دواجار لە ساڵی 2021 دۆسیەكە لە بەرژەوەندیی وەزارەتی دارایی یەكلایی بووەوە و رێكاری یاسایی پێویست گیرایەبەر .

‏

‏4- لەبەرامبەر وەرگرتنی قەرزەكانیان كۆمپانیای نالیا و چاڤی بەدەر لەیاسا بارمتەكانیان چەند جارێك گۆڕیبوو، دوایینجار چوار پارچە زەویان وەك بارمتەی قەرزەكە دانابوو كە دووجار یاساشكێنی تێداكرا بوو ، یەكەم ئەو زەویانە لەبنەڕەتدا سەوزایی و خزمەتگوزاری و شەقام بوون لە ناو ئەو پرۆژەیەی قەرزەكەی بۆ وەرگیرابوو، كە ئەوەش مافی خاوەندارێتی بۆ شارەوانی د□گ□□ت□وە لەڕووی یاساییەوە بەهیچ جۆرێك نافرۆشرێت و ناخرێتە زیادكردنی ئاشكراوە، دووەم ئەو خەمڵاندنەی بۆ نرخی ئەو زەویانە كرابوو چەند هێندەی نرخی بنەڕەتی زەوییەكان بوو ، دوای هەوڵدانێكی زۆر و كاری چڕوپڕ هەموو ئەو پێشێلكارییە یاساییانە راست كرانەوە و دۆسیەكە لەلایەن دادگاوە پلەی كۆتایی وەرگرت و نیشانەی گلدانەوە لەسەر موڵكەكان دانراو داوا لەفەرمانگەی جێبەجێكردن كرا رێكاری پێویست بۆ فرۆشتنی موڵكەكان بەشێوەی زیادكردنی ئاشكرا بگرێتە بەر، لەنێو سەدان موڵكی كۆمپانیای نالیا و چاڤی (60) موڵك دەستنیشانكران كە سەرجەمیان شایستەی فرۆشتنن بەپێی وێنەی تۆمار .

‏

‏دووپاتیدك□ینەوە وەزارەتی دارایی پاڵپشت بە بڕیاری دادگا و بەپێی ب□گ□نامە یاساییەكان كار لەسەر دۆسیەكان دەكات ، بۆیە بەپێی یاسا و بڕیاری دادگا سەرجەم ئەو لایەن و كۆمپانیایانەی قەرزاری بانكەكانی وەزارەتن و لەكاتی خۆی پابەند نەبوون بەگەڕانەوەی قەرزەكان، سەرجەمیان رێكاری یاسایی و ئیدارییان بەرامبەر گیراوەتەبەر و دەست بەسەر ئەو موڵكانە گیراوە كەكاتی خۆی وەك بارمتە لەبری وەرگرتنی قەرزەكە دایان ناوە، لەماوەی چەند ساڵی رابردوشدا توانراوە بەبەهای زیاتر لە 110 ملیار دینار دەست بەسەر موڵكی خاوەن قەرزەكان بگیرێت و لەسەر وەزارەت تۆمار بكرێت، هەروەها بڕی زیاتر لە 25 ملیار دیناریش قەرز بەشێوەی كاش گ□□ندراوەتەوە بۆ خ□زن□ی گشتی.